

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

13. marts 2018*

»Appel – plantebeskyttelsesmidler – gennemførelsesforordning (EU) 2015/408 – markedsføring af plantebeskyttelsesmidler og oprettelse af en liste over stoffer, der er kandidater til substitution – optagelse af aktivstoffet »kobberforbindelser« på denne liste – annulationssøgsmål – formaliteten – artikel 263, stk. 4, TEUF – regelfastsættende retsakt, som ikke omfatter gennemførelsesforanstaltninger – individuelt berørt person«

I sag C-384/16 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat den 11. juli 2016,

European Union Copper Task Force, med hjemsted i Essex (Det Forenede Kongerige), ved abogadas C. Fernández Vicién, C. Vila Gisbert, I. Moreno-Tapia Rivas og M. Miserendino,

appellant,

den anden part i appelsagen:

Europa-Kommissionen ved A. Lewis og P. Ondrůšek, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt i første instans,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling),

sammensat af præsidenten, K. Lenaerts, vicepræsidenten, A. Tizzano, afdelingsformændene R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz, J.L. da Cruz Vilaça, A. Rosas, C.G. Fernlund og C. Vajda samt dommerne C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal, E. Jarašiūnas og E. Regan (refererende dommer),

generaladvokat: M. Wathelet,

justitssekretær: ekspeditionssekretær L. Hewlett,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 6. juni 2017,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 6. september 2017,

afsagt følgende

* Processprog: engelsk.

Dom

- 1 I appelskriftet har appellanten, European Union Copper Task Force, nedlagt påstand om, at Domstolen ophæver Den Europæiske Unions Rets kendelse af 27. april 2016, European Union Copper Task Force mod Kommissionen (T-310/15, ikke trykt i Sml., herefter »den appellerede kendelse«, EU:T:2016:265), hvorved Retten afviste appellants søgsmål med påstand om delvis annullation af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2015/408 af 11. marts 2015 om gennemførelse af artikel 80, stk. 7, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler og om oprettelse af en liste over stoffer, der er kandidater til substitution (EUT 2015, L 67, s. 18, herefter »den omtvistede forordning«).

Retsforskrifter

Direktiv 91/414

- 2 Rådets direktiv 91/414/EØF af 15. juli 1991 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler (EFT 1991, L 230, s. 1), som senest ændret ved Kommissionens direktiv 2011/34/EU af 8. marts 2011 (EUT 2011, L 62, s. 27) (herefter »direktiv 91/414«), fastsætter i bilag I en liste over aktive stoffer, som må indgå i plantebeskyttelsesmidler.
- 3 I henhold til artikel 1 i og bilaget til Kommissionens direktiv 2009/37/EU af 23. april 2009 om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF for at optage chlormequat, kobberforbindelser, propaquizafop, quizalofop-P, teflubenzuron og zeta-cypermethrin som aktivstoffer (EUT 2009, L 104, s. 23) blev listen i bilag I til direktiv 91/414 ændret med henblik på tilføjelsen af bl.a. kobberforbindelser.

Forordning (EF) nr. 1107/2009

- 4 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 af 21. oktober 2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler og om ophævelse af Rådets direktiv 79/117/EØF og 91/414/EØF (EUT 2009, L 309, s. 1), bestemmer i artikel 14 med overskriften »Fornyelse af godkendelser«, som findes i underafdeling 3 med overskriften »Fornyelse og revurdering« i afdeling 1 med overskriften »Aktivstoffer«, i forordningens kapitel II med overskriften »Aktivstoffer, safenere, synergister og hjælpestoffer«, har følgende ordlyd:

»1. Godkendelsen af et aktivstof fornyes efter ansøgning herom, hvis det er godtgjort, at godkendelseskriterierne i artikel 4 er opfyldt.

[...]

2. Fornyelsen af godkendelsen gælder for en periode på højst femten år. [...]«

- 5 Artikel 20, der har overskriften »Fornyelsesforordning«, som findes i den nævnte underafdeling 3 i forordning nr. 1107/2009, er affattet således:

»1. Der vedtages en forordning efter forskriftsproceduren i artikel 79, stk. 3, hvorved:

- a) godkendelsen af et aktivstof fornyes, eventuelt på visse betingelser og med visse begrænsninger, eller
- b) godkendelsen af et aktivstof ikke fornyes.

[...]«

- 6 Artikel 24, der har overskriften »Stoffer, der er kandidater til substitution«, som findes i underafdeling 4 med overskriften »Undtagelser« i afdeling 1 i kapitel II i forordning nr. 1107/2009, bestemmer:

»1. [...] Uanset artikel 14, stk. 2, kan godkendelsen forlænges med en periode på højst syv år en eller flere gange.

2. Med forbehold af stk. 1 finder artikel 4-21 anvendelse. Stoffer, der er kandidater til substitution, angives separat i den i artikel 13, stk. 4, omhandlede forordning.«

- 7 Artikel 41, der har overskriften »Tilladelse«, som findes i underafdeling 3 med overskriften »Gensidig anerkendelse af godkendelser«, i afdeling 1, der har overskriften »Tilladelse«, i forordningens kapitel III, der har overskriften »Plantebeskyttelsesmidler«, fastsætter følgende:

»1. Efter at have gennemgået ansøgningen og de vedlagte dokumenter, jf. artikel 42, stk. 1, for så vidt angår forholdene på sit eget område godkender den medlemsstat, som en ansøgning indgives til i henhold til artikel 40, det pågældende plantebeskyttelsesmiddel på de samme betingelser, som den medlemsstat, der behandler ansøgningen, undtagen i tilfælde, hvor artikel 36, stk. 3, finder anvendelse.

2. Uanset stk. 1 kan medlemsstaten godkende plantebeskyttelsesmidlet, hvis

[...]

b) det indeholder et stof, der er kandidat til substitution

[...]«

- 8 Artikel 50, som har overskriften »Sammenlignende vurdering af plantebeskyttelsesmidler, der indeholder stoffer, der er kandidater til substitution«, der findes i underafdeling 5 med overskriften »Særlige tilfælde« i afdeling 1 i samme forordnings kapitel III, har følgende ordlyd:

»1. Medlemsstaterne foretager en sammenlignende vurdering i forbindelse med behandlingen af en ansøgning om godkendelse af et plantebeskyttelsesmiddel indeholdende et aktivstof, der er godkendt som [et] stof, der er kandidat til substitution. Medlemsstaterne godkender ikke eller begrænser anvendelsen for en given afgrøde af et plantebeskyttelsesmiddel, der indeholder et stof, der er kandidat til substitution, hvis den sammenlignende vurdering med afvejning af risici og fordele, jf. bilag IV, viser følgende:

[...]

4. For plantebeskyttelsesmidler, der indeholder et stof, der er kandidat til substitution, foretager medlemsstaterne regelmæssigt og senest ved fornyelsen eller ændringen af godkendelsen en sammenlignende vurdering som omhandlet i stk. 1.

På grundlag af denne sammenlignende vurdering opretholder, tilbagekalder eller ændrer medlemsstaterne godkendelsen.

[...]«

- 9 Artikel 80, der har overskriften »Overgangsforanstaltninger«, som findes i samme forordnings kapitel XI med overskriften »Overgangsbestemmelser og afsluttende bestemmelser«, bestemmer i stk. 7:

»Senest den 14. december 2013 udarbejder Kommissionen en liste over stoffer, der er medtaget i bilag I til direktiv 91/414/EØF, og som opfylder kriterierne i bilag II, punkt 4, til denne forordning, og som bestemmelserne i artikel 50 i denne forordning finder anvendelse på.«

Gennemførelsesforordningerne

Gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011

- 10 Ifølge første betragtning til og artikel 1 i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af forordning nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer (EUT 2011, L 153, s. 1) skal aktivstoffer, der er opført i bilag I til direktiv 91/414, betragtes som godkendt i henhold til forordning nr. 1107/2009.

Gennemførelsesforordning (EU) 2015/232

- 11 Ottende betragtning til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2015/232 af 13. februar 2015 om ændring og berigtigelse af gennemførelsesforordning nr. 540/2011 for så vidt angår godkendelsesbetingelserne for aktivstoffet kobberforbindelser (EUT 2015, L 39, s. 7) har følgende ordlyd:

»Det bekræftes, at aktivstoffet kobberforbindelser betragtes som godkendt i henhold til forordning [...] nr. 1107/2009. [...]«

Den omtvistede forordning

- 12 Den omtvistede forordnings artikel 1, der har overskriften »Stoffer, der er kandidater til substitution«, har følgende ordlyd:

»Aktivstoffer, der er optaget i bilag I til direktiv [91/414], og som opfylder kriterierne i punkt 4 i bilag II til forordning [...] nr. 1107/2009, er anført på listen i bilaget til nærværende forordning.

[...]«

- 13 Listen i bilaget til denne forordning omfatter »kobberforbindelser (varianterne kobberhydroxid, kobberoxychlorid, kobberoxid, bordeauxvæske og tribasisk kobbersulfat)«.

Retsforhandlingerne for Retten og den appellerede kendelse

- 14 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 5. juni 2015 anlagde appellanten, en sammenslutning af producenter af kobberforbindelser, hvoraf nogle er indehavere af godkendelser til markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, der indeholder dette stof, sag med påstand om delvis annullation af den omtvistede forordning.
- 15 Ved den appellerede kendelse afviste Retten søgsmålet med den begrundelse dels, at appellanten ikke kunne gøre en egen interesse gældende, dels, at sammenslutningens medlemmer ikke havde søgsmålskompetence. Retten fastslog i sidstnævnte henseende for det første, at sammenslutningens

medlemmer ikke var individuelt berørt af den omtvistede forordning, og for det andet at denne forordning var en regelfastsættende retsakt, der over for sammenslutningens medlemmer medførte gennemførelsesforanstaltninger som omhandlet i artikel 263, stk. 4, sidste sætningsled, TEUF. Retten forkastede desuden appellanten argumenter vedrørende tilsidesættelse af dennes ret til effektiv domstolsbeskyttelse i tilfælde af afvisning af søgsmålet.

Parternes påstande

- 16 Appellanten har med appellen nedlagt følgende påstande:
- Den appellerede kendelse ophæves.
 - Appellanten annullationssøgsmål til prøvelse af den omtvistede forordning antages til realitetsbehandling.
 - Sagen hjemvises til Retten med henblik på, at denne træffer afgørelse.
 - Kommissionen tilpligtes at betale omkostningerne i forbindelse med appellen.
- 17 Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellen forkastes, og at appellanten tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Appellen

Det første anbringende

Parternes argumenter

- 18 Med sit første anbringende har appellanten anfægtet den appellerede kendelses præmis 42-44, 46-48, 50-52, 60 og 61 og foreholdt Retten at have konkluderet, at den omtvistede forordning indeholder gennemførelsesforanstaltninger som omhandlet i artikel 263, stk. 4, sidste sætningsled, TEUF.
- 19 Ifølge appellanten skal der med henblik på at fastslå, om en regelfastsættende retsakt omfatter gennemførelsesforanstaltninger, tages udgangspunkt dels i situationen for den person, der påberåber sig søgsmålsretten i henhold til artikel 263, stk. 4, TEUF, dels i genstanden for søgsmålet. Med hensyn til sidstnævnte forholder det sig således, at der i tilfælde, hvor appellanten alene nedlægger påstand om delvis annullation af en retsakt, alene skal tages hensyn til de mulige gennemførelsesforanstaltninger vedrørende den del af retsakten, som annullationspåstanden vedrører.
- 20 Hvad for det første angår appellanten situation var sammenslutningen over for Kommissionen under proceduren for optagelsen af kobberforbindelser i bilag I til direktiv 91/414 den eneste repræsentant for alle producenter af kobberforbindelser, der anvendes i plantebeskyttelsesmidler, som opererer i Den Europæiske Union.
- 21 Hvad for det andet angår genstanden for det søgsmål, der blev indbragt for Retten, har appellanten anført, at sammenslutningen havde nedlagt påstand om delvis annullation af den omtvistede forordning, for så vidt som den optager kobberforbindelser på listen over stoffer, der er kandidater til substitution, og dermed lader disse være omfattet af den ordning, der finder anvendelse på sådanne stoffer, indført ved forordning nr. 1107/2009. Appellanten har ligeledes rejst en ulovlighedsindsigelse over for visse bestemmelser i nævnte forordning.

- 22 Ifølge appellanten indeholder den appellerede kendelse og særligt dennes præmis 26, 38 og 39 en for kortfattet beskrivelse af genstanden for det pågældende søgsmål, som bygger på en tilsvarende begrænset beskrivelse af den omtvistede forordning. Formålet med sidstnævnte forordning var ikke alene at fastsætte en liste over stoffer, der er kandidater til substitution, men også at lade disse stoffer være omfattet af de materielle bestemmelser i forordning nr. 1107/2009, hvilket udgør en direkte og umiddelbar følge af anvendelsen af den omtvistede forordning, som ikke kræver gennemførelsesforanstaltninger. Forordningen havde med andre ord i sig selv utvivlsomt og aktuelt konkret indvirkning på retsstillingen for den appellerende sammenslutning og dennes medlemmer.
- 23 Appellanten har i denne forbindelse for det første gjort gældende, således som det fremgår af den appellerede kendelses præmis 42-44, at det er korrekt, at en fornyelse af godkendelsen af kobberforbindelser i medfør af forordning nr. 1107/2009 forudsætter, at sammenslutningen indgiver en ansøgning herom, og indebærer, at Kommissionen vedtager en retsakt vedrørende denne ansøgning. Sammenslutningen har imidlertid anført, at denne retsakt ikke vil udgøre en foranstaltning til gennemførelse af den omtvistede forordning, men af artikel 14 ff. i forordning nr. 1107/2009, der fastsætter proceduren for fornyelse af godkendelsen af et aktivstof.
- 24 Appellanten har fremhævet, at denne retsakt ikke vil have virkninger, som kan supplere eller udvikle den retlige status af stoffer, som er kandidat til substitution, og at den ikke vil bidrage til at fastsætte eller præcisere de materielle regler, der finder anvendelse herpå.
- 25 Appellanten har endvidere fremhævet den omstændighed, at den omtvistede forordning medfører, at kobberforbindelser underlægges et krav om godkendelse mindst hvert syvende år og ikke hvert femte år, som det er tilfældet for aktivstoffer, der ikke er kandidat til substitution. Kobberforbindelser vil derfor i princippet være genstand for dobbelt så mange ansøgninger om fornyelse af godkendelser, hvilket vil øge omkostningerne forbundet med at opretholde godkendelsen af disse kobberforbindelser. Denne virkning er umiddelbar og kræver ikke vedtagelse af nogen gennemførelsesforanstaltning fra Kommissionens eller medlemsstaternes side.
- 26 Appellanten har for det andet gjort gældende, at for så vidt angår den nationale godkendelse af plantebeskyttelsesmidler, der indeholder kobberforbindelser, har den omtvistede forordning den umiddelbare virkning, at disse produkter og deres brug underlægges den sammenlignende vurdering, der er omhandlet i artikel 50 i forordning nr. 1107/2009. I denne forbindelse har sammenslutningen anført, at i modsætning til, hvad Retten fastslog i den appellerede kendelses præmis 48, vil medlemsstaterne ikke alene få de pågældende virksomheder til at betale omkostningerne til gennemførelsen af den sammenlignende vurdering, men også pålægge dem selve gennemførelsen af evalueringen, idet de nationale myndigheder blot vil vedtage en afgørelse om ansøgning om fornyelse af godkendelsen af det pågældende plantebeskyttelsesmiddel. Den appellerende sammenslutning og dennes medlemmer vil således være forpligtet til at opfylde de forpligtelser, der følger af den sammenlignende vurdering, uanset det endelige resultat af denne vurdering.
- 27 Idet Retten i den appellerede kendelses præmis 46 fastslog, at gennemførelsen af den sammenlignende vurdering ikke har indflydelse på, om medlemsstaterne giver eller ikke giver, fornyer, tilbagekalder eller ændrer godkendelser til markedsføring, tog den ikke hensyn til den omstændighed, at den omtvistede forordnings virkning er uafhængig af enhver afgørelse truffet af en national myndighed. Artikel 50, stk. 4, i forordning nr. 1107/2009 foreskriver således, at medlemsstaterne regelmæssigt skal foretage en sammenlignende vurdering og senest ved fornyelsen eller ændringen af godkendelsen. Derfor er det ikke nødvendigt, at der er indgivet nogen ansøgning om godkendelse eller fornyelse af en godkendelse, for at den berørte medlemsstat kan foretage en sammenlignende vurdering af kobberforbindelser, som er den direkte følge af disses kvalificering som stoffer, der er kandidater til substitution.

- 28 For det tredje er appellanten af den opfattelse, at en lignende konklusion kan drages med hensyn til princippet om gensidig anerkendelse mellem medlemsstaterne af plantebeskyttelsesmidler. I kraft af vedtagelsen af den omtvistede forordning sker der nemlig ikke længere automatisk en gensidig anerkendelse af et produkt indeholdende et stof, der er kandidat til substitution, sådan som det ville være tilfældet i forbindelse med ethvert andet aktivstof.
- 29 For det fjerde har foranstaltninger vedtaget af medlemsstaterne vedrørende en ansøgning om gensidig anerkendelse eller national godkendelse – på samme måde som en retsakt fra Kommissionen om fornyelse af godkendelsen af kobberforbindelser – hverken nogen indflydelse på kvalificeringen af kobberforbindelser som stoffer, der er kandidater til substitution, eller på den ordning, der gælder for stofferne i henhold til forordning nr. 1107/2009.
- 30 Appellanten har tilføjet, at ligesom de retsakter, der skal vedtages af Kommissionen, vil de retsakter, som vedtages af medlemsstaterne for at gennemføre de særlige regler for kobberforbindelser, ikke være foranstaltninger til gennemførelse af den omtvistede forordning, men af forordning nr. 1107/2009.
- 31 Kommissionen har nedlagt påstand om, at det første anbringende forkastes.

Domstolens bemærkninger

- 32 Det skal indledningsvis bemærkes, at antagelsen til realitetsbehandling af et søgsmål anlagt af en fysisk eller juridisk person til prøvelse af en retsakt, der ikke er rettet til vedkommende, i medfør af artikel 263, stk. 4, TEUF forudsætter, at denne person indrømmes søgsmålskompetence, hvilket forekommer i to situationer. Dels kan en sådan sag anlægges på betingelse af, at denne retsakt berører vedkommende umiddelbart og individuelt. Dels kan en sådan person anlægge sag til prøvelse af en regelfastsættende retsakt, som ikke omfatter gennemførelsesforanstaltninger, hvis den berører vedkommende umiddelbart (jf. bl.a. dom af 17.9.2015, Mory m.fl. mod Kommissionen, C-33/14 P, EU:C:2015:609, præmis 59 og 91).
- 33 I forbindelse med undersøgelsen af det andet tilfælde i den appellerede kendelses præmis 33-51 bemærkede Retten i kendelsens præmis 34-36, at den omtvistede forordning er en regelfastsættende retsakt som omhandlet i artikel 263, stk. 4, sidste sætningsled, TEUF, hvilket ikke bestrides af parterne i forbindelse med denne appel.
- 34 Det spørgsmål, der skal afgøres, er, hvorvidt Retten, som appellanten har gjort gældende, har begået en retlig fejl ved i den appellerede kendelses præmis 37-51 at fastslå, at den omtvistede forordning omfatter gennemførelsesforanstaltninger med hensyn til appellanten.
- 35 Det skal i denne henseende bemærkes, at udtrykket »som ikke omfatter gennemførelsesforanstaltninger« som omhandlet i artikel 263, stk. 4, sidste sætningsled, TEUF skal fortolkes i lyset af formålet med bestemmelsen, som ifølge dens tilblivelseshistorie består i at forhindre, at en borger skal overtræde retsreglerne for at kunne få adgang til en dommer. Når en regelfastsættende retsakt har umiddelbar indvirkning på en fysisk eller juridisk persons retsstilling uden at kræve gennemførelsesforanstaltninger, risikerer denne person imidlertid at blive frataget en effektiv domstolsbeskyttelse, hvis den pågældende ikke har direkte adgang til at anlægge sag ved Unionens retsinstanser med henblik på at rejse tvivl om denne regelfastsættende retsakts lovlighed. I mangel af gennemførelsesforanstaltninger er en fysisk eller juridisk person – selv om vedkommende er umiddelbart berørt af den omhandlede retsakt – således først i stand til at opnå retslig kontrol af denne akt efter at have tilsidesat bestemmelserne i nævnte retsakt, idet vedkommende kan påberåbe sig, at retsakten er ulovlig, i forbindelse med sager, der rejses over for vedkommende ved de nationale retter (dom af 28.4.2015, T & L Sugars og Sidul Açúcares mod Kommissionen, C-456/13 P, EU:C:2015:284, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis).

- 36 Når en regelfastsættende retsakt omfatter gennemførelsesforanstaltninger, er domstolskontrollen med overholdelsen af Unionens retsorden derimod sikret, uanset om nævnte foranstaltninger hidrører fra Unionen eller medlemsstaterne. Fysiske eller juridiske personer, der på grund af de i artikel 263, stk. 4, TEUF fastsatte betingelser for at antage en sag til realitetsbehandling ikke kan anfægte en regelfastsættende EU-retsakt direkte ved Unionens retsinstanser, er beskyttet mod, at en sådan retsakt finder anvendelse på dem, ved muligheden for at anfægte de gennemførelsesforanstaltninger, som denne retsakt omfatter (dom af 28.4.2015, T & L Sugars og Sidul Açúcares mod Kommissionen, C-456/13 P, EU:C:2015:284, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis).
- 37 Når gennemførelsen af nævnte retsakter tilkommer Unionens institutioner, organer, kontorer eller agenturer, kan fysiske eller juridiske personer på de i artikel 263, stk. 4, TEUF fastsatte betingelser indbringe et direkte søgsmål for Unionens retsinstanser til prøvelse af gennemførelsesakterne og i medfør af artikel 277 TEUF til støtte for dette søgsmål påberåbe sig, at den pågældende grundlæggende retsakt er ulovlig. Når gennemførelsen påhviler medlemsstaterne, kan disse personer påberåbe sig den pågældende grundlæggende retsakts ugyldighed for de nationale domstole og foranledige disse til at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål herom i henhold til artikel 267 TEUF (dom af 28.4.2015, T & L Sugars og Sidul Açúcares mod Kommissionen, C-456/13 P, EU:C:2015:284, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis).
- 38 Som Domstolen tidligere har fastslået, skal der med henblik på spørgsmålet, om en regelfastsættende retsakt omfatter gennemførelsesforanstaltninger, tages udgangspunkt i situationen for den person, der påberåber sig søgsmålsretten i henhold til artikel 263, stk. 4, sidste sætningsled, TEUF. Det er således irrelevant, om den omhandlede retsakt omfatter gennemførelsesforanstaltninger med hensyn til andre retsundergivne (dom af 28.4.2015, T & L Sugars og Sidul Açúcares mod Kommissionen, C-456/13 P, EU:C:2015:284, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).
- 39 I forbindelse med denne undersøgelse skal der udelukkende tages udgangspunkt i søgsmålets genstand, og i det tilfælde, hvor en sagsøger alene nedlægger påstand om delvis annullation af en retsakt, er det alene de gennemførelsesforanstaltninger, som denne del af retsakten indeholder, der i givet fald skal tages i betragtning (dom af 10.12.2015, Kyocera Mita Europe mod Kommissionen, C-553/14 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2015:805, præmis 45 og den deri nævnte retspraksis).
- 40 Desuden er det i denne forbindelse uden betydning, om de nævnte foranstaltninger er af mekanisk karakter eller ej (dom af 28.4.2015, T & L Sugars og Sidul Açúcares mod Kommissionen, C-456/13 P, EU:C:2015:284, præmis 41 og 42, og af 10.12.2015, Kyocera Mita Europe mod Kommissionen, C-553/14 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2015:805, præmis 46).
- 41 I den foreliggende sag skal appellants argument om, at Retten ikke i tilstrækkelig grad tog hensyn til genstanden for det søgsmål, der var indbragt for den, herunder navnlig det forhold, at dette søgsmål var anlagt med påstand om annullation af den omtvistede forordning, for så vidt som den underlægger kobberforbindelser visse materielle regler, der er fastsat i forordning nr. 1107/2009, først forkastes som grundløst.
- 42 Det fremgår nemlig af den appellerede kendelses præmis 38-41, at Retten, efter at have bemærket, at den omtvistede forordning har til formål at fastlægge en liste over stoffer, der er kandidater til substitution, pegede på, at forordning nr. 1107/2009 indeholder særlige regler, der skal anvendes på disse stoffer, og som afviger fra dem, der gælder for andre aktivstoffer. Retten præciserede i den appellerede kendelses præmis 41, at disse særlige regler for det første vedrører godkendelse af stoffer, der er kandidater til substitution, og forlængelse af denne godkendelse, for det andet godkendelser til markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, der indeholder sådanne stoffer, samt fornyelse og ændring af disse godkendelser, og for det tredje gensidig anerkendelse mellem medlemsstaterne af sådanne godkendelser.

- 43 Det fremgår ligeledes af den appellerede kendelses præmis 42-51, at Retten foretog en indgående undersøgelse af disse særlige regler og konkluderede, at disse alene kunne få indvirkning på appellants retsstilling ved hjælp af retsakter truffet af Kommissionen eller medlemsstaterne.
- 44 Dernæst skal appellants argumentation, hvorved gyldigheden af denne konklusion anfægtes, undersøges.
- 45 I denne forbindelse skal det bemærkes, at den omstændighed, at en regelfastsættende retsakt omfatter gennemførelsesforanstaltninger som omhandlet i artikel 263, stk. 4, sidste sætningsled, TEUF, således at visse retsvirkninger af denne forordning kun opnås gennem disse foranstaltninger, ikke udelukker, at denne forordning har andre retsvirkninger på en fysisk eller juridisk persons retsstilling, som ikke afhænger af vedtagelsen af gennemførelsesforanstaltninger.
- 46 I den foreliggende sag er det derfor nødvendigt at tage højde for alle tre kategorier af særlige regler vedrørende kobberforbindelser, som er anført i denne doms præmis 42, og som appellanten har påberåbt sig i forbindelse med appellen, med henblik på at vurdere, om den omtvistede forordning – idet den underlægger kobberforbindelser disse regler – har en indvirkning på den appellerende sammenslutning og dennes medlemmers retsstilling, som ikke afhænger af nogen gennemførelsesforanstaltninger.
- 47 Hvad for det første angår reglerne vedrørende godkendelse af stoffer, der er kandidater til substitution, og fornyelse af denne godkendelse er det nødvendigt dels at minde om, at kobberforbindelser var genstand for en godkendelse før vedtagelsen af den omtvistede forordning, således som Retten har bemærket i den appellerede kendelses præmis 42. Dels blev datoen for udløbet af denne godkendelse ikke berørt af den omtvistede forordning, således som Kommissionen har anført under retsmødet ved Domstolen.
- 48 Heraf følger, som Retten også fastslog i den appellerede kendelses præmis 42, uden at dette er bestridt i forbindelse med denne appel, at det alene er proceduren for fornyelse af godkendelser af stoffer, der er kandidater til substitution, som fastsat i forordning nr. 1107/2009, der er relevant i forhold til den appellerende sammenslutnings medlemmer.
- 49 I denne henseende bemærkes, således som det fremgår af den appellerede kendelses præmis 42, og som appellanten har anført, at artikel 24, stk. 1, i forordning nr. 1107/2009 bestemmer, at en godkendelse af et aktivstof, der er kandidat til substitution, kan forlænges med en periode på højst syv år, i modsætning til godkendelsen af andre aktivstoffer, som kan fornyes for en periode på højst femten år i henhold til denne forordnings artikel 14, stk. 2. Som følge af, at kobberforbindelser er optaget på listen i bilaget til den omtvistede forordning som stoffer, der er kandidater til substitution, kan forlængelsen af disses godkendelse således kun gives for en periode på højst syv år og ikke for en længere maksimumsperiode, som det ville have været tilfældet, hvis stofferne ikke var blevet opført på denne liste.
- 50 Imidlertid materialiserer de retsvirkninger af den omtvistede forordning, der vedrører gyldighedsperioden for fornyelse af godkendelsen af kobberforbindelser, sig i forhold til den appellerende sammenslutnings medlemmer alene ved hjælp af gennemførelsesforanstaltninger.
- 51 Det fremgår således af bestemmelserne i forordning nr. 1107/2009, navnlig af forordningens artikel 24, stk. 2, som Retten har fastslået i den appellerede kendelses præmis 42 og 43, uden at dette er bestridt under denne appel, at den omtvistede forordnings kvalificering af kobberforbindelser som stoffer, der er kandidater til substitution, er uden betydning for anvendelsen af proceduren for fornyelse af godkendelsen af de pågældende stoffer. Denne procedure indebærer imidlertid på samme måde som proceduren for fornyelse af godkendelsen af et aktivstof, som ikke er opført på listen i bilaget til den omtvistede forordning, at Kommissionen vedtager en forordning i overensstemmelse med artikel 20, stk. 1, i forordning nr. 1107/2009.

- 52 Det følger heraf, som Retten med føje konstaterede i den appellerede kendelses præmis 44, at virkningerne af den omtvistede forordning vedrørende gyldighedsperioden for fornyelse af godkendelsen af kobberforbindelser kun vil blive anvendt i forhold til den appellerende sammenslutnings medlemmer gennem eventuel vedtagelse på grundlag af artikel 20, stk. 1, i forordning nr. 1107/2009, hvilken der henvises til i forordningens artikel 24, stk. 2, af en forordning om fornyelse for en periode på højst syv år efter godkendelsen af de pågældende stoffer.
- 53 Selv om den eventuelle yderligere byrde for den appellerende sammenslutning og dennes medlemmer, som er forbundet med nødvendigheden af at forny godkendelsen af kobberforbindelser oftere, kan betragtes som en virkning af vedtagelsen af den omtvistede forordning, materialiserer denne virkning sig ikke ved vedtagelsen af denne forordning, men i givet fald ved Kommissionens vedtagelse af en forordning om fornyelse af godkendelsen af disse stoffer.
- 54 Det er således uden at begå en retlig fejl, at Retten i den appellerede kendelses præmis 44 fastslog, at en kommissionsforordning om fornyelsen af godkendelsen af stoffer, der er kandidater til substitution, såsom kobberforbindelser, udgør en foranstaltning til gennemførelse af den omtvistede forordning som omhandlet i artikel 263, stk. 4, sidste sætningsled, TEUF.
- 55 Hvad for det andet angår reglerne om godkendelser til markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, der indeholder stoffer, der er kandidater til substitution, samt fornyelse og ændring af disse godkendelser, er det ganske vist korrekt, som appellanten har anført, at den omtvistede forordning medfører, at de plantebeskyttelsesmidler, der indeholder kobberforbindelser, underlægges den sammenlignende vurdering, som er omhandlet i artikel 50 i forordning nr. 1107/2009, i forbindelse med hvilken de sundheds- og miljørisici, som er forbundet med plantebeskyttelsesmidlet, vurderes i forhold til tilsvarende risici forbundet med et erstatningsprodukt eller en ikke-kemisk metode til forebyggelse af eller bekæmpelse af skadegørere.
- 56 Appellanten kan dog ikke med rette gøre gældende, at det påhviler sammenslutningen eller dennes medlemmer at udføre denne sammenlignende vurdering og bære de eventuelle omkostninger, der er knyttet til udførelsen af evalueringen for at godtgøre, at vedtagelsen af den omtvistede forordning har haft virkninger i forhold til dem, uafhængigt af vedtagelsen af gennemførelsesforanstaltninger. Således som Retten med føje bemærkede i den appellerede kendelses præmis 45, fremgår det af artikel 50, stk. 1 og 4, i forordning nr. 1107/2009, at gennemførelsen af den sammenlignende vurdering påhviler medlemsstaterne.
- 57 For så vidt angår appellants argument, hvorefter de nationale myndigheder i visse medlemsstater kræver, at indehavere af nationale registreringer af plantebeskyttelsesmidler, som indeholder kobberforbindelser, fremlægger en sammenlignende vurdering, underbygger dette ikke appellants synspunkt om, at den omtvistede forordning har virkninger på sammenslutningens medlemmers retsstilling, som ikke afhænger af gennemførelsesforanstaltninger. De forpligtelser, som hævdes at påhvile de pågældende indehavere følger således ikke af den omtvistede forordning, men af en afgørelse truffet af de kompetente nationale myndigheder.
- 58 Som Retten med føje fastslog i den appellerede kendelses præmis 46, uden at appellanten har bestridt dette, har gennemførelsen af den sammenlignende vurdering, der er omhandlet i artikel 50 i forordning nr. 1107/2009, »ikke [...] indflydelse på, om medlemsstaterne, i henhold til artikel 36, stk. 2, artikel 43, stk. 1, artikel 44, stk. 3, og artikel 45, stk. 1, i forordning nr. 1107/2009, i givet fald giver eller ikke giver, fornyer, tilbagekalder eller ændrer godkendelser til markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, som indeholder aktivstoffer«.
- 59 Under disse omstændigheder var det ligeledes uden at begå en retlig fejl, at Retten i den appellerede kendelses præmis 47 fastslog, at virkningerne af den omtvistede forordning med hensyn til medlemsstaternes gennemførelse af en sammenlignende vurdering af de sundheds- og miljørisici, som er forbundet med plantebeskyttelsesmidler, der indeholder kobberforbindelser, i forhold til et

erstatningsprodukt eller en ikke-kemisk metode til forebyggelse af eller bekæmpelse af skadegørere »[kun] vil [...] berøre den appellerende sammenslutnings medlemmer gennem retsakter vedtaget af medlemsstaternes kompetente myndigheder«, og at »sådanne retsakter således udgør gennemførelsesforanstaltninger som omhandlet i artikel 263, stk. 4, sidste sætningsled, TEUF«.

- 60 Hvad for det tredje angår reglerne om gensidig anerkendelse mellem medlemsstaterne af godkendelser til markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, der indeholder stoffer, der er kandidater til substitution, bestemmer artikel 41, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1107/2009 ganske vist, at en medlemsstat, der i henhold til proceduren for gensidig anerkendelse modtager en ansøgning om godkendelse til markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, der indeholder et stof, der er kandidat til substitution, kan godkende disse plantebeskyttelsesmidler, mens medlemsstaten i andre tilfælde end dem, der er omhandlet i artikel 41, stk. 2, og med forbehold for anvendelsen af forordningens artikel 36, stk. 3, er forpligtet til i henhold til forordningens artikel 41, stk. 1, at udstede en sådan godkendelse på de betingelser, der er fastsat i sidstnævnte bestemmelse.
- 61 Hvis det imidlertid antages, at vedtagelsen af den omtvistede forordning medførte, at sandsynligheden for, at en medlemsstat efterkommer en ansøgning om godkendelse til markedsføring af et plantebeskyttelsesmiddel, der indeholder kobberforbindelser, i henhold til proceduren for gensidig anerkendelse formindskes, forholder det sig ikke desto mindre således, at den medlemsstat, som modtager en sådan anmodning, er forpligtet til at træffe afgørelse herom. I denne forbindelse bemærkes, således som det fremgår af denne doms præmis 40, at det er uden betydning, om en sådan beslutning har en mekanisk karakter eller ej.
- 62 Retten fastslog i den appellerede kendelses præmis 50 derfor med rette, at virkningerne af den omtvistede forordning med hensyn til proceduren for gensidig anerkendelse af godkendelser til markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, der indeholder et stof, der er kandidat til substitution, »[alene] vedrører [...] det skøn, som medlemsstaterne råder over med henblik på stillingtagen til en ansøgning om godkendelse«, og at »disse virkninger [...] imidlertid, i givet fald, kun [vil] vedrøre [den appellerende sammenslutnings medlemmer] gennem nationale myndigheders retsakter, hvori de tager stilling til [disse medlemmers] ansøgninger om gensidig anerkendelse«.
- 63 Henset til denne doms præmis 45-62 skal det fastslås, at selv om det ganske vist er korrekt, at den omtvistede forordning med optagelsen af kobberforbindelser på listen over stoffer, der er kandidater til substitution, underlagde disse stoffer de særlige regler, der er nævnt i denne doms præmis 42, og dermed havde retsvirkninger, for så vidt som forordningen ændrede den EU-retlige ordning, som fandt anvendelse på kobberforbindelser, forholder det sig ikke desto mindre således, at appellanten ikke har godtgjort, at denne ændring har haft virkninger for sammenslutningens medlemmers retsstilling, som ikke er betinget af vedtagelsen af gennemførelsesforanstaltninger som omhandlet i artikel 263, stk. 4, sidste sætningsled, TEUF. Det er derfor med føje, at Retten fastslog, at appellanten ikke havde søgsmålskompetence på dette grundlag.
- 64 Denne konklusion kan ikke drages i tvivl af appellantens argumentation, der er gengivet i denne doms præmis 23 og 30, hvorefter de retsakter, der vedtages af Kommissionen eller af medlemsstaterne med henblik på at gennemføre de særlige regler for kobberforbindelser, navnlig den retsakt, hvorved Kommissionen vil foretage fornyelse af godkendelsen af disse stoffer, ikke er foranstaltninger til gennemførelse af den omtvistede forordning, men af forordning nr. 1107/2009.
- 65 I modsætning til, hvad appellanten synes at antyde i sin argumentation, kræver ordlyden af artikel 263, stk. 4, sidste sætningsled, TEUF – for at en foranstaltning kan betegnes som en foranstaltning til gennemførelse af en regelfastsættende retsakt – ikke, at denne retsakt udgør retsgrundlaget for denne foranstaltning. En foranstaltning kan på samme tid være en foranstaltning til gennemførelse af den retsakt, hvis bestemmelser udgør retsgrundlaget, og af en særskilt retsakt, som den omtvistede forordning i den foreliggende sag, når alle eller en del af retsvirkningerne af sidstnævnte retsakt alene

vil materialisere sig i forhold til appellantens ved hjælp af denne foranstaltning (jf. analogt dom af 28.4.2015, T & L Sugars og Sidul Açúcares mod Kommissionen, C-456/13 P, EU:C:2015:284, præmis 40).

- 66 I den foreliggende sag fremgår det af denne doms præmis 47-63, at de retsakter, der skal vedtages af Kommissionen eller af medlemsstaterne for at gennemføre de særlige regler for kobberforbindelser, der er fastsat ved forordning nr. 1107/2009, materialiserer retsvirkningerne af den omtvistede forordning i forhold til den appellerende sammenslutnings medlemmer og vil følgelig udgøre gennemførelsesforanstaltninger til denne forordning.
- 67 Konklusionen i denne doms præmis 63 afkræftes heller ikke af den argumentation, der er anført i denne doms præmis 19, hvorefter appellantens over for Kommissionen under proceduren for optagelsen af kobberforbindelser i bilag I til direktiv 91/414 var den eneste repræsentant for alle producenter af kobberforbindelser, der anvendes i plantebeskyttelsesmidler, som opererer i Unionen. Selv om det ganske vist er korrekt, at der i overensstemmelse med den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 38, skal tages hensyn til situationen for den person, der påberåber sig søgsmålsretten i henhold til artikel 263, stk. 4, TEUF, i forbindelse med vurderingen af, hvorvidt den anfægtede retsakt omfatter gennemførelsesforanstaltninger, viser den omstændighed, som appellantens har fremført, således ikke, at den omtvistede forordning ikke indeholder sådanne foranstaltninger.
- 68 Konklusionen i denne doms præmis 63 afkræftes heller ikke af den argumentation, der er anført i denne doms præmis 24 og 29, hvorefter de foranstaltninger, som eventuelt er vedtaget af Kommissionen eller medlemsstaterne for at realisere anvendelsen af de særlige regler, der er nævnt i denne doms præmis 42, på kobberforbindelser, hverken har indflydelse på kvalificeringen af kobberforbindelser som stoffer, der er kandidater til substitution, eller på den retlige ordning, der gælder for disse stoffer, som blev indført ved forordning nr. 1107/2009.
- 69 Denne argumentation er således ikke til hinder for at fastslå, at virkningerne af anvendelsen af de særlige regler, der er fastsat i henhold til forordning nr. 1107/2009, på kobberforbindelser, først materialiserer sig for så vidt angår den appellerende sammenslutnings medlemmers retsstilling ved hjælp af gennemførelsesforanstaltningerne til den omtvistede forordning.
- 70 På baggrund af samtlige ovenstående betragtninger er det med føje, at Retten i den appellerede kendelses præmis 51 konkluderede, at den omtvistede forordning i forhold til den appellerende sammenslutnings medlemmer indeholder gennemførelsesforanstaltninger som omhandlet i artikel 263, stk. 4, sidste sætningsled, TEUF.
- 71 Det første anbringende må derfor forkastes som ugrundet.

Det tredje anbringende

Parternes argumenter

- 72 Appellanten har med sit tredje anbringende – som skal undersøges som det næste – foreholdt Retten, at den i den appellerede kendelses præmis 22, 31 og 32 fastslog, at sammenslutningen og dens medlemmer ikke var individuelt berørt af den omtvistede forordning.
- 73 Indledningsvis har appellantens gjort gældende, at sammenslutningen er individuelt berørt af den omtvistede forordning, og gjort gældende, at der for det første er flere elementer, der adskiller den fra enhver anden person med henblik på anvendelse af den retspraksis, der følger af dom af 15. juli 1963, Plaumann mod Kommissionen (25/62, EU:C:1963:17).

- 74 Appellanten har gjort gældende, at sammenslutningen var ene om at indgive en anmeldelse til Kommissionen med henblik på at få kobberforbindelser optaget i bilag I til direktiv 91/414. Sammenslutningen har i øvrigt anført, at i henhold til artikel 78, stk. 3, i forordning nr. 1107/2009 betragtes stoffer optaget i dette bilag som godkendt i henhold til denne forordning. Appellanten har heraf udledt, at den var ene om at stå bag optagelsen af kobberforbindelser på listen over aktive stoffer i dette bilag med henblik på anvendelsen af forordning nr. 1107/2009. Desuden var appellanten den eneste, der ansøgte om fornyelse af godkendelsen af kobberforbindelser som aktivstof, og den eneste, som fremlagde sagsakter på alle producenternes vegne.
- 75 For det andet deltog appellanten i den procedure, som førte til vedtagelsen af bestemmelserne vedrørende kobberforbindelser frem til vedtagelsen af den omtvistede forordning. Navnlig blev gennemførelsesforordning 2015/232 vedtaget på grundlag af undersøgelser og dokumenter, som sammenslutningen havde fremsendt, og som det fremgår af sjette betragtning til denne forordning efter at Kommissionen havde opfordret sammenslutningen til at fremsætte bemærkninger til undersøgelsesrapporten vedrørende kobberforbindelser.
- 76 For det tredje har appellanten gjort gældende, at den liste over stoffer, der er kandidater til substitution, som blev fastlagt ved den omtvistede forordning, udelukkende blev oprettet på grundlag af resultaterne i et dokument, som tog udgangspunkt i den endelige undersøgelsesrapport vedrørende kobberforbindelser, som Kommissionen havde vedtaget med bidrag alene fra appellanten i sin egenskab af ansøger.
- 77 For det fjerde havde appellanten været Kommissionens forhandlingspartner under hele processen med udarbejdelsen af den omtvistede forordning, hvor den korresponderede med og deltog i et møde med repræsentanter for denne institution vedrørende bl.a. kvalificeringen af kobberforbindelser som stoffer, der er kandidater til substitution.
- 78 Det er appellants opfattelse, at henset til dom af 17. januar 1985, Piraiki-Patraiki m.fl. mod Kommissionen (11/82, EU:C:1985:18, præmis 17-32), burde det anerkendes, at sammenslutningen har søgsmålskompetence, for så vidt som Kommissionen i lyset af de særlige omstændigheder i den foreliggende sag vidste, at den omtvistede forordning berørte sammenslutningen umiddelbart og individuelt.
- 79 Dernæst har appellanten gjort gældende, at sammenslutningens medlemmer også er individuelt berørt af den omtvistede forordning.
- 80 For det første repræsenterer appellanten alle producenter af kobberprodukter, der anvendes som plantebeskyttelsesmidler, som opererer i Unionen. Derfor var det med urette, at Retten fastslog i den appellerede kendelses præmis 31, at appellanten og dens medlemmer var berørt af den omtvistede forordning på samme måde som enhver anden økonomisk aktør.
- 81 Appellanten har tilføjet, at artikel 15, stk. 1, i forordning nr. 1107/2009 bestemmer, at ansøgninger om fornyelse af godkendelser af et aktivstof indgives af en producent af aktivstoffet. Følgelig er det kun appellanten og dennes medlemmer – som er de eneste producenter af kobberforbindelser, der anvendes i plantebeskyttelsesmidler i Unionen – der kan ansøge om forlængelse af deres godkendelse. Appellanten har i denne henseende anført, at sammenslutningen var den eneste, der ansøgte om fornyelse af godkendelsen af kobberforbindelser som aktivstof, og den eneste, som fremlagde sagsakter på alle producenternes vegne.
- 82 For det andet kan den omstændighed, at kobberforbindelser er det eneste uorganiske stof på listen over stoffer, der er kandidater til substitution, yderligere individualisere appellanten og dennes medlemmer.

- 83 Appellanten har gjort gældende, at selv om den omtvistede forordning formelt set er en gennemførelsesforordning, er den reelt en afgørelse fra Kommissionen i betragtning af de virkninger, som den har for kobberforbindelser og følgelig for sammenslutningen og dennes medlemmer i egenskab af de eneste producenter af dette aktivstof. Sammenslutningen er derfor individuelt berørt af forordningen.
- 84 Appellanten har gjort gældende, at den appellerede kendelse derfor skal ophæves, og at Domstolen råder over alle de elementer, som er nødvendige for at undersøge, om sammenslutningen i øvrigt er umiddelbart berørt af den omtvistede forordning.
- 85 I denne henseende har appellanten for det første gjort gældende, at den omstændighed, at kobberforbindelser underlægges de materielle bestemmelser i forordning nr. 1107/2009, indebærer, at der på disse stoffer anvendes mere restriktive betingelser end dem, der gælder for aktivstoffer, der ikke er kandidater til substitution. Appellanten har for det andet anført, at denne omstændighed følger direkte af den omtvistede forordning, og at hverken Kommissionen eller de nationale myndigheder ved vedtagelsen af foranstaltninger til gennemførelse af de særlige regler vedrørende kobberforbindelser råder over en skønsbeføjelse med hensyn til kvalificeringen af kobberforbindelser som stoffer, der er kandidater til substitution.
- 86 Ifølge Kommissionen er det tredje anbringende ugrundet.

Domstolens bemærkninger

- 87 Det skal indledningsvis bemærkes, således som Retten har fremhævet i den appellerede kendelses præmis 19, at en sammenslutning som appellanten, hvis formål er at varetage kollektive erhvervsinteresser for producenter af kobberforbindelser, i princippet kun har kompetence til at anlægge et annulationssøgsmål i henhold til artikel 263, stk. 4, TEUF, hvis den kan gøre en egen interesse gældende, eller hvis de virksomheder, som den repræsenterer, eller nogle af dem har individuel retlig interesse i søgsmålet (jf. i denne retning dom af 22.6.2006, Belgien og Forum 187 mod Kommissionen, C-182/03 og C-217/03, EU:C:2006:416, præmis 56 og den deri nævnte retspraksis).
- 88 Hvad for det første angår spørgsmålet om, hvorvidt appellanten kan gøre en egen interesse gældende, skal det dels bemærkes, at det, som Retten bemærkede i den appellerede kendelses præmis 21, af fast retspraksis følger, at den rolle, som en sammenslutning har spillet i en procedure, der har ført til vedtagelsen af en retsakt som omhandlet i artikel 263 TEUF, kan berettige, at det af sammenslutningen anlagte søgsmål kan antages til realitetsbehandling, selv om dens medlemmer ikke er umiddelbart og individuelt berørt af den pågældende retsakt, navnlig når dens stilling som forhandlingspartner er blevet berørt af sidstnævnte retsakt (kendelse af 8.12.2006, Polyelectrolyte Producers Group mod Kommissionen og Rådet, C-368/05 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2006:771, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis).
- 89 I den foreliggende sag må det imidlertid konstateres, at appellanten med de argumenter, som er fremført i forbindelse med dette anbringende, ikke har godtgjort, at sammenslutningen har spillet en rolle ved vedtagelsen af den omtvistede forordning, som giver den mulighed for at påberåbe sig en egen interesse som omhandlet i den retspraksis, der er anført i denne doms foregående præmis. Desuden har appellanten adspurgt af Domstolen under retsmødet ikke godtgjort eksistensen af særlige rettigheder, som skulle være blevet tildelt sammenslutningen i forbindelse med proceduren til udarbejdelse af denne forordning.
- 90 Dels bemærkes, i lyset af den retspraksis, der følger af dom af 17. januar 1985, Piraiki-Patraiki m.fl. mod Kommissionen (11/82, EU:C:1985:18, præmis 17-32), at appellants argumentation, hvorefter sammenslutningen i kraft af visse faktiske omstændigheder, som er særegne for denne, bør anses for at være individuelt berørt, skal forkastes som ugrundet.

- 91 Det følger således ganske vist af denne retspraksis, at den omstændighed, at Rådet for Den Europæiske Union eller Kommissionen i medfør af særlige bestemmelser er forpligtet til at tage hensyn til følgerne af den retsakt, som de påtænker at vedtage, for visse personers situation, kan være egnet til at individualisere disse, når det er godtgjort, at disse retsakter ramte dem på grund af en faktisk situation, der adskilte dem fra alle andre (jf. i denne retning dom af 10.4.2003, Kommissionen mod Nederlandse Antillen, C-142/00 P, EU:C:2003:217, præmis 71-76 og den deri nævnte retspraksis).
- 92 Appellanten har imidlertid ikke påvist eksistensen af en sådan forpligtelse, som kan individualisere den i den forstand, hvori dette begreb er anvendt i denne retspraksis, for så vidt angår den omtvistede forordning.
- 93 Hvad for det andet angår spørgsmålet om, hvorvidt medlemmerne af appellanten eller nogle af dem er individuelt berørt af den omtvistede forordning, bemærkes, at det af den appellerede kendelses præmis 28 følger, at i henhold til Domstolens faste praksis kan andre personer end en afgørelses adressat kun gøre gældende, at de berøres individuelt som omhandlet i artikel 263, stk. 4, TEUF, hvis afgørelsen rammer dem på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem på lignende måde som adressaten for afgørelsen (jf. bl.a. dom af 15.7.1963, Plaumann mod Kommissionen, 25/62, EU:C:1963:17, s. 223, og af 17.9.2015, Mory m.fl. mod Kommissionen, C-33/14 P, EU:C:2015:609, præmis 93).
- 94 Som Retten bemærkede i den appellerede kendelses præmis 29, fremgår det ligeledes af fast retspraksis, at den omstændighed, at det er muligt med større eller mindre nøjagtighed at fastlægge antallet eller endog identiteten af de retssubjekter, som denne foranstaltning finder anvendelse på, ikke indebærer, at de pågældende retssubjekter må anses for individuelt berørt af foranstaltningen, eftersom denne retsvirkning er baseret på objektive retlige eller faktiske kriterier, som er opstillet i den pågældende retsakt (dom af 19.12.2013, Telefónica mod Kommissionen, C-274/12 P, EU:C:2013:852, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis).
- 95 Det bemærkes, at appellanten ikke specifikt har anfægtet den appellerede kendelses præmis 27, hvori Retten fastslog, at den omtvistede forordning er en almenyldig retsakt, eftersom den for det første finder anvendelse på objektive bestemte situationer, dvs., i den foreliggende sag, på grund af et aktivstofs karakteristika, og at den for det andet medfører retsvirkninger for generelt og abstrakt fastlagte persongrupper, nemlig alle aktører, hvis virksomhed er knyttet til et af de stoffer, der er opført på listen i denne forordnings bilag.
- 96 Appellanten har heller ikke gjort gældende, at Retten begik en retlig fejl eller foretog en urigtig gengivelse af de faktiske omstændigheder, da den i den appellerede kendelses præmis 30 fastslog følgende:

»[...] det fremgår af fjerde betragtning til den omtvistede forordning, at listen i bilaget til denne forordning er udarbejdet på grundlag af oplysninger i undersøgelsesrapporten, [Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA's)] konklusioner, udkastet til vurderingsrapporten og de dertil hørende tillæg, undersøgelsesrapporter fra fagfæller samt af den klassificering, som blev indført ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring og ophævelse af direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og om ændring af forordning (EF) nr. 1907/2006 (EUT 2008, L 353, s. 1). Vedtagelsen af [den omtvistede forordning] vedrører anvendelsen af artikel 80, stk. 7, i forordning nr. 1107/2009, hvorefter Kommissionen senest den 14. december 2013 skulle udarbejde en liste over stoffer, der er kandidater til substitution. I denne henseende bemærkes, således som det fremgår af selve dens titel, at [den omtvistede forordning] vedrører anvendelsen af denne bestemmelse.«

- 97 Under disse omstændigheder har appellanten ikke godtgjort, at Retten begik en retlig fejl, da den i den appellerede kendelses præmis 31 og 32 fastslog, at den appellerende sammenslutnings medlemmer kun var berørt af den omtvistede forordning på grund af deres objektive egenskab af producenter af kobberforbindelser på samme måde som enhver anden økonomisk aktør, som aktuelt eller potentielt befinder sig i en tilsvarende situation, og at de således ikke var individuelt berørt af den omtvistede forordning.
- 98 Ingen af de særlige omstændigheder, som appellanten har påberåbt sig i forbindelse med det foreliggende anbringende med henblik på at godtgøre, at dens medlemmer er individuelt berørt af den omtvistede forordning, kan drage denne konklusion i tvivl.
- 99 For det første bemærkes, henset til den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 94, at den omstændighed, at appellanten repræsenterer samtlige producenter af kobberforbindelser, der anvendes i plantebeskyttelsesmidler, som opererer i Unionen, og at det er muligt at opregne eller identificere disse producenter, ingen betydning har for den omstændighed, at sammenslutningens medlemmer kun er berørt af den omtvistede forordning i deres objektive egenskab af producenter af kobberforbindelser. I øvrigt bemærkes, at hvis det synspunkt, som appellanten har fremført i denne forbindelse, skulle imødekommes, ville betingelsen om at være individuelt berørt i høj grad blive tømt for sit indhold, eftersom det ville være tilstrækkeligt for de erhvervsdrivende, der kun er berørt af en EU-retsakt, blot fordi de befinder sig i en objektiv retlig eller faktisk situation, som er fastlagt i denne retsakt, at samles i en repræsentativ sammenslutning, som den, der er omhandlet i den foreliggende sag, for at kunne anses for at have søgsmålskompetence i henhold til artikel 263, stk. 4, TEUF.
- 100 For det andet bemærkes under henvisning til den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 93, at appellanten ved hjælp af de elementer, der er nævnt i denne doms præmis 81, på ingen måde har godtgjort, at dens medlemmer eller nogle af dem var berørt af den omtvistede forordning på samme måde som forordningens adressat. Sådanne elementer – betragtet individuelt eller som helhed – kan særligt ikke rejse tvivl om rigtigheden af den konklusion, som Retten nåede frem til i den appellerede kendelses præmis 31, hvorefter retsvirkningerne af den omtvistede forordning kun anvendes i forhold til den appellerende sammenslutnings medlemmer i deres objektive egenskab af producenter af kobberforbindelser.
- 101 Det er i øvrigt ubestridt, at på det tidspunkt, hvor den omtvistede forordning blev vedtaget, blev kobberforbindelser ikke optaget på listen over stoffer, der er kandidater til substitution, under hensyn til den appellerende sammenslutnings medlemmers særlige egenskaber, men, som det fremgår af den appellerede kendelses præmis 6, med den begrundelse, at disse stoffer havde en signifikant andel af ikke-aktive isomerer som omhandlet i punkt 4 i bilag II til forordning nr. 1107/2009 (jf. analogt dom af 28.4.2015, T & L Sugars og Sidul Açúcares mod Kommissionen, C-456/13 P, EU:C:2015:284, præmis 66).
- 102 For det tredje er den omstændighed – selv hvis den findes godtgjort – at kobberforbindelser er de eneste uorganiske stoffer, der er opført på den omhandlede liste, uden betydning, idet den ikke anfægter rigtigheden af Rettens konstatering i den appellerede kendelses præmis 31.
- 103 Endelig bemærkes, at da Retten for det første ikke begik nogen retlig fejl, da den i den appellerede kendelses præmis 32 fastslog, at den appellerende sammenslutnings medlemmer ikke var individuelt berørt af den omtvistede forordning, og da betingelserne om at være umiddelbart og individuelt berørt af den EU-retsakt, som påstås annulleret, for det andet er kumulative (jf. i denne retning dom af 3.10.2013, Inuit Tapiriit Kanatami m.fl. mod Parlamentet og Rådet, C-583/11 P, EU:C:2013:625, præmis 76), er de argumenter, der er anført i denne doms præmis 84 og 85 vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt appellanten er umiddelbart berørt af den omtvistede forordning, irrelevante og skal derfor forkastes.
- 104 Det følger heraf, at det tredje anbringende skal forkastes delvist som ugrundet, delvist som irrelevant.

Det andet anbringende

Parternes argumenter

- 105 Appellanten har med sit andet anbringende foreholdt Retten, at den i den appellerede kendelses præmis 52-60 fastslog, at afvisningen af sammenslutningens søgsmål ikke fratog den en effektiv domstolsbeskyttelse.
- 106 Det fremgik af den appellerede kendelse, at den appellerende sammenslutnings medlemmer hverken kunne anfægte en national gennemførelsesforanstaltning til den omtvistede forordning eller anfægte virkningerne af denne forordning. Appellanten har særlig anført, at for så vidt som substitution af kobberforbindelser ikke var afgjort af en national myndighed, skulle disse stoffer være genstand for regelmæssige sammenlignende vurderinger, som den appellerende sammenslutnings medlemmer ikke kunne anfægte. Appellanten har i denne henseende anført, at en national beslutning om fornyelse af godkendelsen af et plantebeskyttelsesmiddel, der indeholder kobberforbindelser, ikke ville ændre den appellerende sammenslutnings medlemmers retsstilling, og ville følgelig ikke kunne anfægtes. Tribunal Supremo (øverste domstol, Spanien) og Tribunal Constitucional (forfatningsdomstol, Spanien) ville således have fastslået, at en sagsøger hverken har søgsmålsinteresse eller søgsmålskompetence, når den afgørelse, som vedkommende anfægter, ikke er bebyrdende.
- 107 Den appellerende sammenslutnings medlemmer ville derfor være tvunget til at bevirke, at de nationale myndigheder vedtog en negativ afgørelse, for at kunne anlægge sag til prøvelse af denne afgørelse og i forbindelse med dette søgsmål bestride kvalificeringen af kobberforbindelser som stoffer, der er kandidater til substitution. Appellanten har gjort gældende, at anvendelsen af den præjudicielle procedure, som Retten nævnte i den appellerede kendelse, ligeledes kræver forudgående vedtagelse af en negativ afgørelse truffet af disse myndigheder.
- 108 Appellanten har efter at have henvist til den appellerede kendelses præmis 54 og 55 anført, at adgangen til de nationale domstole og muligheden for at få prøvet sagen ved Domstolen gennem en præjudiciel forelæggelse til vurdering af den omtvistede forordnings gyldighed ikke garanterer sammenslutningens eller dens medlemmers ret til en effektiv domstolsbeskyttelse. For det første er det slet ikke sikkert, at der vil blive truffet en negativ afgørelse vedrørende ansøgningen om fornyelse af godkendelsen af kobberforbindelser. Appellanten og dens medlemmer vil således aldrig kunne anfægte den omtvistede forordning, som vil fortsætte med at skabe retsvirkninger på ubestemt tid. For det andet vil appellanten og dens medlemmer, selv om der blev vedtaget en negativ afgørelse, og uafhængigt af muligheden for at få sagen prøvet ved Domstolen gennem en præjudiciel forelæggelse, skulle bære administrative byrder og økonomiske omkostninger som følge af kvalificeringen af kobberforbindelser som stoffer, der er kandidater til substitution.
- 109 Kommissionen har gjort gældende, at det andet anbringende skal afvises, da appellanten kun gentager det anbringende om tilsidesættelse af retten til en effektiv domstolsbeskyttelse, som blev gjort gældende i første instans, uden at påberåbe sig nogen retlige fejl i den appellerede kendelse. Kommissionen har gjort gældende, at dette anbringende under alle omstændigheder er ugrundet.

Domstolens bemærkninger

- 110 Indledningsvis bemærkes, at den formalitetsindsigelse, som Kommissionen har rejst mod det andet anbringende, skal forkastes. I modsætning til, hvad Kommissionen har gjort gældende, har appellanten med dette anbringende ikke begrænset sig til at gentage det anbringende, der blev fremført i første instans om tilsidesættelse af retten til en effektiv domstolsbeskyttelse, men har anfægtet Rettens bedømmelse i denne henseende ved præcist at angive, hvilke elementer der anfægtes i den appellerede kendelse.

- 111 Hvad angår realiteten af dette anbringende bemærkes særligt, at de i artikel 263, stk. 4, TEUF fastsatte betingelser for at antage en sag til realitetsbehandling skal fortolkes i lyset af den grundlæggende ret til en effektiv domstolsbeskyttelse, uden at fortolkningen herved fører til, at der ses bort fra de betingelser, som udtrykkeligt er fastsat i EUF-traktaten (dom af 28.4.2015, T & L Sugars og Sidul Açúcares mod Kommissionen, C-456/13 P, EU:C:2015:284, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis).
- 112 Domstolskontrollen med overholdelsen af Unionens retsorden sikres dog ikke alene af Domstolen, men ligeledes af medlemsstaternes domstole, således som det fremgår af artikel 19, stk. 1, TEU. Ved dels artikel 263 og 277, dels artikel 267 har EUF-traktaten nemlig oprettet et fuldstændigt retsmiddel- og proceduresystem, som har til formål at sikre kontrollen med lovligheden af Unionens retsakter, idet kompetencen til at udøve denne kontrol er tillagt Unionens retsinstanser (dom af 28.4.2015, T & L Sugars og Sidul Açúcares mod Kommissionen, C-456/13 P, EU:C:2015:284, præmis 45 og den deri nævnte retspraksis).
- 113 I denne forbindelse bemærkes, at retssubjekterne inden for rammerne af en national sag har ret til at anfægte lovligheden af enhver afgørelse eller enhver anden national retsakt, der vedrører anvendelse af en almenyldig EU-retsakt over for dem, ved at påberåbe sig, at den omhandlede retsakt er ugyldig (dom af 28.4.2015, T & L Sugars og Sidul Açúcares mod Kommissionen, C-456/13 P, EU:C:2015:284, præmis 46 og den deri nævnte retspraksis).
- 114 Det følger heraf, at forelæggelsen vedrørende gyldighedsspørgsmål i lighed med annulationssøgsmål udgør en kontrolmulighed vedrørende lovligheden af Unionens retsakter (dom af 28.4.2015, T & L Sugars og Sidul Açúcares mod Kommissionen, C-456/13 P, EU:C:2015:284, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis).
- 115 I denne henseende bemærkes, at såfremt en national domstol finder, at et eller flere af de anbringender vedrørende en EU-retsakts ugyldighed, som parterne har påberåbt sig for den, eller som i givet fald er rejst ex officio af den nationale domstol, er begrundede, skal den udsætte sagen og forelægge Domstolen et præjudicielt spørgsmål vedrørende gyldigheden, idet kun Domstolen er beføjet til at fastslå, at en EU-retsakt er ugyldig (dom af 28.4.2015, T & L Sugars og Sidul Açúcares mod Kommissionen, C-456/13 P, EU:C:2015:284, præmis 48 og den deri nævnte retspraksis).
- 116 Det påhviler derfor medlemsstaterne at fastsætte et retsmiddel- og proceduresystem, som sikrer overholdelse af den grundlæggende ret til en effektiv domstolsbeskyttelse i forhold til de personer, som ikke opfylder betingelserne for at indbringe sagen for Unionens retsinstanser i henhold til artikel 263, stk. 4, TEUF (dom af 28.4.2015, T & L Sugars og Sidul Açúcares mod Kommissionen, C-456/13 P, EU:C:2015:284, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis).
- 117 Denne forpligtelse for medlemsstaterne er blevet bekræftet i artikel 19, stk. 1, andet afsnit, TEU, hvoraf det fremgår, at disse »tilvejebringer den nødvendige adgang til domstolsprøvelse for at sikre en effektiv retsbeskyttelse på de områder, der er omfattet af EU-retten«. En sådan forpligtelse for medlemsstaterne følger ligeledes af artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder hvad angår foranstaltninger, som medlemsstaterne træffer til gennemførelse af EU-retten i medfør af chartrets artikel 51, stk. 1 (dom af 28.4.2015, T & L Sugars og Sidul Açúcares mod Kommissionen, C-456/13 P, EU:C:2015:284, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).
- 118 I den foreliggende sag kunne Retten, som det fremgår af denne doms præmis 41-70, med føje fastslå, at den omtvistede forordning i forhold til appellanten indeholder gennemførelsesforanstaltninger som omhandlet i artikel 263, stk. 4, sidste sætningsled, TEUF.
- 119 Henset til den retspraksis, som er nævnt ovenfor i denne doms præmis 111-117 og angivet af Retten i den appellerede kendelses præmis 53-59, var det følgelig ligeledes uden at begå en retlig fejl, at Retten i kendelsens præmis 60 fastslog, at appellants argument om, at afvisningen af dens annulationssøgsmål til prøvelse af den omtvistede forordning tilsidesatte sammenslutningens ret til en

effektiv domstolsbeskyttelse, skulle forkastes. Selv om appellanten som følge af de betingelser for antagelse til realitetsbehandling, der er fastsat i artikel 263, stk. 4, TEUF, ikke kan anfægte den omtvistede forordning direkte ved Unionens retsinstanser, kan sammenslutningen derimod i forbindelse med en sag anlagt ved en national domstol til prøvelse af en retsakt fra en medlemsstat, som udgør en foranstaltning til gennemførelse af den pågældende forordning, påberåbe sig denne forordnings ugyldighed og anmode den nationale ret om at forelægge Domstolen et præjudicielt spørgsmål i henhold til artikel 267 TEUF (jf. analogt dom af 19.12.2013, Telefónica mod Kommissionen, C-274/12 P, EU:C:2013:852, præmis 59).

120 Endvidere ville appellanten i givet fald kunne anfægte en forordning fra Kommissionen om fornyelse af godkendelsen af kobberforbindelser ved Unionens retsinstanser på de betingelser, der er fastsat i artikel 263, stk. 4, TEUF, og inden for rammerne af denne sag anfægte gyldigheden af den omtvistede forordning ved hjælp af en ulovlighedsindsigelse i overensstemmelse med den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 37, og navnlig anfægte gyldighedsperioden for fornyelsen af godkendelsen af kobberforbindelser.

121 Det andet anbringende må følgelig forkastes som ugrundet.

122 Henset til ovenstående bemærkninger skal appellen forkastes i sin helhed.

Sagsomkostninger

123 I henhold til artikel 184, stk. 2, i Domstolens procesreglement træffer Domstolen afgørelse om sagsomkostningerne, såfremt der ikke gives appellanten medhold. I henhold til procesreglementets artikel 138, stk. 1, der i medfør af samme reglements artikel 184, stk. 1, finder anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom.

124 Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellanten tilpligtes at betale sagsomkostningerne, og appellanten har tabt sagen, pålægges det denne at betale sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Store Afdeling):

1) Appellen forkastes.

2) European Union Copper Task Force betaler sagsomkostningerne.

Underskrifter